

L'EXPOSICIÓ

Aquesta exposició ha seguit un procés de recerca de tots els artistes, així com de les obres que van ser presents a la mostra logicofobista del 1936, i les seves conseqüències.

Es parla del Grup ADLAN, de la Llibreria Catalònia, on es presentaven exposicions que dirigia Josep Dalmau; de Paul Éluard, i també es reconstrueixen fidelment moltes de les obres desaparegudes.

L'exposició logicofobista es va ajornar diverses vegades. La inauguració es va preveure per al 15 d'abril, però finalment es va obrir el 4 de maig de 1936.

Els autors que hi van exposar són:

Artur Carbonell

Leandre Cristòfol

Àngel Ferrant

Esteve Francès

A. Gamboa-Rothvoss

A. G. Lamolla

Ramon Marinel·lo

Joan Massanet

Maruja Mallo

Àngel Planells

Jaume Sans

Nàdia Sokolova

Remei Varo

Juan Ismael

Museu de Granollers

Carrer Anselm Clavé, 40

08401 Granollers

Tel. 938 426 840

museu@ajuntament.granollers.cat

www.museugranollers.org

Horari d'hivern: de dimarts a diumenge, de 17.30 h a 20.30 h, i diumenge, d'11 h a 14 h

Portada: artistes logicofobistes, seguint les agulles del rellotge des de la part superior esquerra:

M. Cassanyes

J. Ismael

A. Gamboa-Rothvoss

A. Carbonell

J. Massanet

N. Sokolova

A. Planells

R. Marinel·lo

A. G. Lamolla

J. Sans

L. Cristòfol

M. Mallo

A. Ferrant

E. Francès

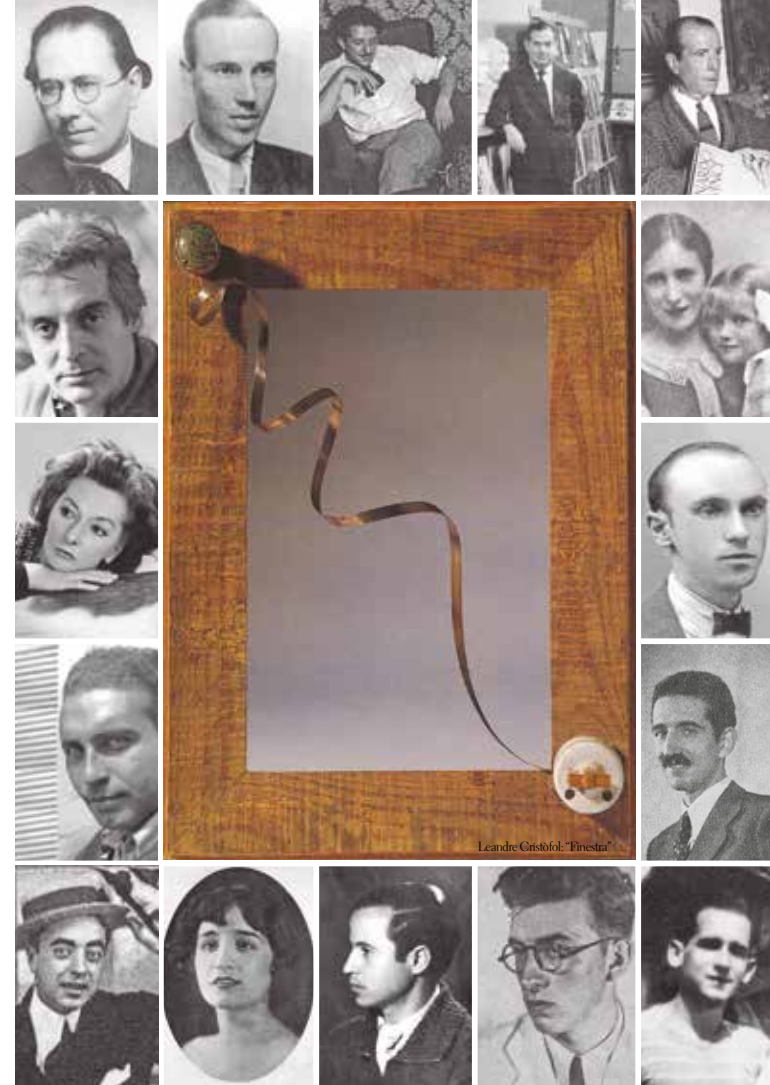
R. Varo

J. Viola

Hi col·laboren:

Gerència de Serveis de Cultura
Oficina de Patrimoni Cultural
Comte d'Urgell, 187. Edifici del Rellotge
08036 Barcelona
Tel. 934 022 428
www.diba.cat/web/opc/exposicions

LOGICOFOBISTES

1936. El surrealisme
com a revolució de l'esperit

Del 8 de març al 29 d'abril de 2018

#DibaOberta

En aquesta ocasió es reconstrueix l'exposició logicofobista que va tenir lloc a Barcelona, a la Llibreria Catalònia, el maig del 1936. L'esclat de la guerra va significar un tall en les expectatives de projecció d'aquest grup surrealista. La majoria dels artistes van haver d'exiliar-se i les obres van desaparèixer majoritàriament. Un dels interessos de la mostra actual és la identificació de les obres desaparegudes, així com la descripció de la personalitat d'alguns dels logicofobistes, a hores d'ara desconeguts.

El Grup Logicofobista va congriar-se arran de la visita de Paul Éluard a Barcelona el mes de gener del 1936. Éluard venia a impartir unes conferències amb motiu de l'exposició de Picasso a Barcelona, patrocinada per l'ADLAN. El poeta francès va tenir oportunitat de connectar amb un grup de joves artistes que es van aplegar amb el nom de *Logicofobistes*. El projecte havia de tenir una exposició a Barcelona i després una d'itinerant a Madrid i a Tenerife.

Els crítics promotors del projecte van ser Magí Cassanyes, actiu membre de l'ADLAN, i el jove poeta J. Viola Gamón. Tots dos van redactar-ne el manifest, i Viola va optar especialment per un surrealisme al servei de la revolució.

Els artistes formaven part de diversos interessos. Hi havia dos deixebles d'Àngel Ferrant: Ramon Marinello i Jaume Sans (Eudald Serra no hi va participar perquè era de viatge al Japó), i dos artistes del nucli avantguardista lleidatà (l'escultor Leandre Cristòfol i el pintor Antoni G. Lamolla). Hi havia pintors surrealistes de l'òrbita daliniana empordanesa, com Àngel Planell i Joan Massanet. I el pintor Artur Carbonell, de Sitges, bon amic de Cassanyes. També dos íntims col·legues de J. Viola Gamón: Remei Varo i Esteve Francès, i dos artistes poc coneguts, A. Gamboa-Rothvoss, de Sabadell, i Nàdia Sokolova. A més a més hi van participar artistes de l'escena madrilenya com Àngel Ferrant i Maruja Mallo, i de l'escena canària, com Juan Ismael.

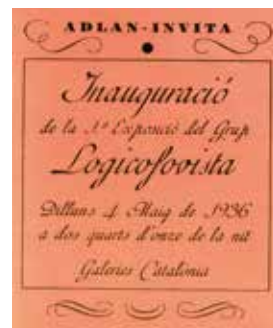
La voluntat del grup era representar una nova generació de surrealistes, més enllà de Miró, Dalí i Óscar Domínguez, i projectar una implicació social del surrealisme.

No cal dir que el desenllaç de la guerra va ser letal per als artistes, així com per a les obres.

LA CIUTAT: BARCELONA ELS PROMOTORS: ADLAN

L'Associació d'Amics de l'Art Nou (ADLAN) s'havia constituït a Barcelona el 23 d'octubre del 1932, amb un comitè directiu format per Joan Prats, Eduard Monteny i Daniel Planes, substituïts aquests darrers més endavant per Joaquim Gomis i Josep Lluís Sert. La primera activitat va ser un concurs d'objectes de fira, però les més reeixides van ser el número de Nadal de la revista *D'ací d'allà*, de 1934, i la mostra de Picasso, de 1936.

L'ADLAN va patrocinar exposicions d'Àngel Ferrant, Calder, Joan Miró, Salvador Dalí, Àngel Planells; la dels tres escultors Sans, Marinello i Eudald Serra, i la de Hans Arp i Man Ray a la joieria Roca. Les dues darreres exposicions serien la de Picasso, a la Sala Esteva, el gener del 1936, i, al maig, la del Grup Logicofobista.

LA SALA: LLIBRERIA CATALONIA

Antoni López Llausàs va obrir l'any 1924, conjuntament amb Manuel Borràs i Josep Maria Cruzet, la primera seu de la Llibreria Catalònia.

Després, als baixos de la llibreria, a la ronda de Sant Pere, va obrir un espai d'exposicions que va encarregar al vell Josep Dalmau, que havia tancat la seva galeria del passeig de Gràcia. La sala va obrir les portes el desembre del 1933 amb una exposició de Salvador Dalí, patrocinada per l'ADLAN. Dalí tornaria a exposar a la Catalònia del 2 al 4 d'octubre del 1934, aquesta vegada, cinc pintures que després viatjarien a Nova York. Després arribaria l'exposició logicofobista.

PAUL ÉLUARD: L'IRRADIADOR

El projecte de l'exposició logicofobista es va gestar arran de la visita de Paul Éluard a Barcelona, amb motiu de l'exposició que la Sala Esteva va inaugurar el 13 de gener del 1936. Paul Éluard va arribar amb la seva dona, Nusch, a Barcelona després de la inauguració. La parella es va instal·lar al Nouvel Hotel, al carrer de Santa Anna, 18-20.

El 17 de gener, divendres, tres dies més tard de la seva arribada, Paul Éluard va fer la seva primera conferència a la Sala Esteva amb el títol: "Picasso segons Éluard, segons Breton i segons ell mateix". Tres dies més tard, el 20 de gener, Éluard va fer una sessió de lectura de la seva obra a la Llibreria Catalònia, organitzada pels Amics de la Poesia. El 23 de gener del 1936, Éluard va fer una conferència a l'Ateneu Enciclopèdic Popular sobre surrealisme, i l'endemà va tornar a aplegar els interessats a la Sala Esteva.

En una carta a Man Ray, indica: «Le surréalisme conquérís Barcelone. Avant de partir, je réunis tous les volontaires !!!» (El Surrealisme conquereix Barcelona. Abans de marxar, aplego tots els voluntaris !!!).

ELS SIGNANTS DEL MANIFEST: CASSANYES I VIOLA

Magí Cassanyes i Josep Viola van signar el manifest, primer i únic de la mostra, que va reproduir en el catàleg:

«El surrealisme — escriu Viola —, aspecte dialècticament antitètic dins la concepció sintèticament global que és el logicofobisme, s'oposa a tota expressió artística i considera la poesia com a activitat de l'esperit.»

«El surrealisme és, a la vegada, nova noció de la poesia i un mètode nou de coneixença.»